

กทต.รับที่..... 3 สลค. (eMail)

วันที่..... 5 มี.ค. ๖8 ส่ง : กทต.

เวลา..... 15 0๕ v. รับที่ : ธ2640/68

5 มี.ค. 2568 เวลา 16.19 น.

ที่ สม ๐๘๐๒/ ๑๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถ.แจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะตามรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการ ต่อต้านการทรมานต่อรายงานประเทศ ฉบับที่ ๒

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๘๐๒/๗๖ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ ๒

๒. ข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observation) ของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน ต่อรายงานประเทศ ฉบับที่ ๒

อนุสนธิหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้กราบเรียนเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีของประเทศไทย ซึ่งความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ที่ กสม. ได้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (Committee Against Torture) ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส นั้น

กสม. ขอกราบเรียนความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องข้างต้น ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะดังนี้

๑. ความคืบหน้า

กสม. ได้ประชุมร่วมกับคณะกรรมการต่อต้านการทรมานเป็นการเฉพาะ (private session) เพื่อให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ของประเทศไทย ก่อนที่คณะกรรมการต่อต้านการทรมานจะพิจารณารายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญา CAT ของรัฐบาล ในการประชุมครั้งที่ ๘๑ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการฯ ได้เผยแพร่ข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ต่อรายงานของประเทศไทย

/พร้อมทั้ง ...

พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย ซึ่งหลายประเด็นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในรายงานคู่ขนานที่ กสม. นำเสนอต่อคณะกรรมการฯ

๒. เหตุผลความจำเป็น

เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ (๔) เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จึงเห็นสมควรเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะตามรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ ๒ และความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน ให้คณะรัฐมนตรีรับทราบและพิจารณาดำเนินการ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ข้อเสนอแนะเพื่อให้การปฏิบัติของไทยสอดคล้องกับพันธกรณีในอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ เกี่ยวข้องกับการกิจของหลายหน่วยงาน กสม. จึงเห็นควรนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายหน่วยงานต่าง ๆ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

๔. ข้อเสนอแนะ

กสม. ได้ให้ข้อเสนอแนะในรายงานคู่ขนานเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ของไทยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ข้อเสนอแนะของ กสม. ที่สอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุป

(๑) การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (OPCAT) เพื่อจัดตั้งกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ (National Preventive Mechanism: NPM) ทั้งนี้ กสม. มีความพร้อมที่จะทำหน้าที่เป็น NPM ของไทย

(๒) การกำหนดบทเพิ่มโทษกรณีการกระทำความผิดตามมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย รวมทั้งประกันว่าหน่วยงานในพื้นที่ที่มีการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงจะปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ อย่างเคร่งครัด และจะไม่มีพฤติการณ์พิเศษใดที่จะยกขึ้นเป็นข้ออ้างที่มีเหตุผลสำหรับการทรมาน

(๓) การตรวจสอบและติดตามข้อมูลของผู้ถูกกระทำให้สูญหายจนกว่าจะทราบที่อยู่และชะตากรรม และพัฒนาแนวทางหรือวิธีการสืบสวนกรณีคนไทยที่อาศัยอยู่นอกราชอาณาจักรไทยถูกกระทำทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(๔) การลดการใช้โทษทางอาญาโดยเฉพาะโทษจำคุกสำหรับความผิดบางประเภท (decriminalization) การจำแนกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีออกจากผู้ต้องขังเด็ดขาด

(๕) การเร่งรัดให้ผู้ต้องกัก โดยเฉพาะกลุ่มชาวอุยกูร์และชาวโรฮิงจา เข้าถึงกลไก คัดกรองระดับชาติเพื่อให้ได้รับสถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” ในระหว่างพำนักอยู่ในประเทศไทย

(๖) การพัฒนากลไกการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพโดยบูรณาการความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก่ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และกำหนดรูปแบบการเยียวยาอื่น ๆ

(๗) การเพิ่มกระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์ประกอบในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการจัดระบบบริการการตรวจและการให้ความเห็นทางการแพทย์เพื่อสนับสนุนการตรวจและเยียวยาผู้เสียหายจากการทรมาน

(๘) การกำหนดแนวปฏิบัติของศาลเพื่อให้มีความชัดเจนว่าจะไม่มีการรับฟัง พยานหลักฐานที่ได้จากการทรมานไม่ว่าในกรณีใด ๆ

๔.๒ ข้อเสนอแนะอื่น

(๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวให้ครอบคลุมหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) การประกันว่าการดำเนินงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมายใด ๆ เกี่ยวกับการควบคุมตัวบุคคลจะสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เสมอ และจะไม่มีกรณีผลักดันบุคคลไปยังดินแดนที่อาจได้รับอันตรายตามมาตรา ๑๓ ของ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

(๓) การประกันความปลอดภัยของผู้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๔ และประกันว่าผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิเข้าถึงการตรวจสภาพร่างกายและจิตใจ รวมถึงการให้ความเห็นทางการแพทย์ที่เป็นอิสระ

(๔) การพัฒนากลไกและรูปแบบการเยียวยาที่ครอบคลุมรูปแบบที่ไม่ใช้ตัวเงิน และพัฒนาระบบการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตของผู้ถูกระทำทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหาย

(๕) การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการดูแลบุคคลเป็นการชั่วคราว และในการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยเพื่อสืบสวนสอบสวนขยายผล ซึ่งมีขั้นตอนที่แตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และขาดการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยศาลหรือองค์กรอื่น ทำให้เสี่ยงต่อการกระทำทรมานในห้วงระยะเวลาดังกล่าว

(๖) การยกเลิกการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในพื้นที่ที่หมดความจำเป็น โดยพิจารณาสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ตลอดจนความพร้อมของหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่

(๗) การประกันว่าศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของทั้งภาครัฐและเอกชน จะให้บริการที่มีมาตรฐานและไม่มีการกระทำที่เข้าข่ายการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

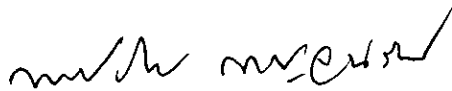
๕. ข้อพิจารณา

ในฐานะรัฐภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญามาปฏิบัติให้เกิดผล โดยการนำความเห็นและข้อเสนอ

ของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานที่ปรากฏในข้อสังเกตเชิงสรุป ซึ่งมีหลายประเด็นที่สอดคล้องกับ
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในรายงานคู่ขนานของ กสม. รวมถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในรายงานคู่ขนานของ กสม.
มาดำเนินการ โดยที่ข้อเสนอแนะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับภารกิจของหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ในข้อ ๔ ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้ กสม. ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๗๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : int.hr.nhrct@gmail.com

ผู้ประสานงาน ภัทรารัฐ ภาทา ๐๘๐-๗๘๖๐๐๙๙